

Respons

Pakistan: Taliban i Pakistan

Problemstilling/spørsmål:

- I hvilken grad er ulike Taliban-grupperinger, særlig Tehrik-e-Taliban Pakistan, i stand til å bedrive individrettet forfølgelse av meningsmotstandere utenfor FATA og NWFP (særlig i de store byene i Pakistan), i form av målrettede drap, bortføringer etc.?
- I hvilken grad er Taliban generelt, eller spesifikke grupper spesielt, i stand til å operere andre steder i Pakistan?
- Hvordan er myndighetenes tilstedeværelse i FATA og i NWFP utenfor Swat-distriktet?

Pakistansk Taliban/Tehrik-e Taliban Pakistan

Etter at Taliban ble tvunget fra makten i Afghanistan i 2001, flyktet mange Taliban-soldater over grensen til Pakistan og etablerte seg i Nord- og Sør-Waziristan. Disse dannet grunnlaget for pakistansk Taliban. (Al Jazeera English 2009a).

Taliban i Pakistan består antakelig av så mange som 40 ulike grupper, både med utspring i pashtunske stammer og i etablerte militant sekteristisk sunni-miljø. Siden 2007 har gruppene vært løselig tilknyttet i et nettverk under navnet Tehrik-e Taliban Pakistan (TTP) (Pak Institute for Peace Studies (PIPS) 2009b). TTP har stått bak aksjoner mot myndighetsmål og mål som kan knyttes til den internasjonale tilstedeværelse i Pakistan. I tillegg har shiamuslimske mål blitt rammet av TTPs voldelige aksjoner (International Crisis Group 2009, s. 1). Taliban i Pakistan opererer vanligvis i små mobile grupper, som utfører overraskende aksjoner, både mot militære og sivile mål, ofte med store menneskelige tap (Al Jazeera English 2009a).

TTP har ikke en like enhetlig ledelse som afghanske Taliban har under Mullah Omar. TTP hevdes i større grad å være preget av interne konflikter mellom rivaliserende ledere fra ulike pashtunske stammer. TTP ble dannet i 2007 av en shura bestående av 40 representanter fra syv stammeområder i FATA og flere distrikter i NWFP. Formålet var å samle alle de ulike gruppene under én ledelse og én kommando. Baitullah Meshud ble valgt til leder av TTP (Zaidi 2008, s. 7). Baitullah var en sterk tilhenger av Mullah Omar. Han hadde utdanning fra

Respons **Pakistan: Taliban i Pakistan**

madrassa-skoler og var en sterk forkjemper for Talibans ideologi og innføring av sharia (Zaidi 2008, s. 4). Baitullah ble drept i et amerikansk luftangrep i august 2009. Hans etterfølger hevdes å være Hakimullah Meshud. Hvorvidt Hakimullah klarer å holde TTP samlet er for tidlig å si. Han er yngre og mindre kjent en Baitullah, men oppgis samtidig å være mer brutal (BBC News South Asia 2009b).

Tehrik-e Taliban Pakistan (TTP) er en del av Deobandi-bevegelsen (religiøs radikal sunnimuslimsk bevegelse) og har tilgang til et stort nettverk av moskeer, madrasser og religiøse seminarer, hvor det rekrutteres nye soldater fra (International Crisis Group 2009, s. 1). Mange av lederne for disse ulike gruppene har også kjempet sammen i Afghanistan mot Sovjet, og gruppene har tett samarbeid gjennom blant annet felles madrassaskoler og treningsleire for soldater (Landinfo 2009a).

TTP har også tett kontakt og allianser med andre jihad-grupper i Pakistan. Det er dokumentert felles terroraksjoner mellom TTP, al-Qaida, Haqqani nettverket, Hezb-e Islami, Lashkar-e Taiba, Harak-ul Jihad Islami og andre grupper. TTP har utført terrorhandlinger i Rawalpindi, Peshawar, Islamabad og Lahore (The Long War Journal 2009b). Det er også tette bånd mellom TTP og al-Qaidas paramilitære spesialenhet, "Lashkar al Zil/The Shaddow Army", som er en profesjonell, godt organisert elitestyrke. Lashkar al Zil (LaZ) opererer i hovedsak i stammeområdene i North West Frontier Province (NWFP) og i sørlige og østlige Afghanistan. Enkelte kilder hevder at skillet mellom TTP og LaZ i økende grad er uklart, særlig når det gjelder kommandolinjer og kontroll (The Long War Journal 2009a).

TTPs omfang og kontroll over områder, evne til aksjoner utenfor kjerneområdene

TTP opererer i hovedsak i stammeområdene mot Afghanistan: Federal Administred Tribal Area i North West Frontier Province, spesielt distriktene Kurram, Swat, Bajaur, Nord-Waziristan, Sør-Waziristan (U.S. Department of State 2009; The Long War Journal 2009c). Se vedlagte kart med oversikt over områder kontrollert av Taliban (vedlegg 1), merk at kartet er laget før den Pakistanske hærens offensiv mot TTP i mai 2009.

I mai 2009 innledet den pakistanske hæren en militær storoffensiv mot Taliban, spesielt i Swat-dalen i NWFP. Bakgrunnen var bl.a. stadige brudd på avtaler med myndighetene, som blant annet ga Taliban økt styring over, og mulighet til, innføring av sharia i Swat, og Talibans forsøk på å ta kontroll over nye områder. Swat-operasjonen oppgis å være i hovedsak fullført og den pakistanske hæren utfører nå nye angrep i grenseområdene mot Afghanistan, Kyber Agency og Orakzai Agency. Det er også gjennomført amerikanske luftangrep mot al-Qaida og Taliban i Waziristan, noe som har medført en svekkelse av bevegelsen der. Mange Taliban-ledere skal ha søkt tilflukt i Karachi (diplomatsk kilde, e-post 12. oktober 2009).

Det skal være tette bånd mellom TTP og SSP/LeJ, som har sitt hovedfeste i Punjab og Karachi-området. Enkelte kilder peker på at Taliban/Taliban-assosierte grupper er basert i Punjab (bl.a. Sargodha) og Karachi og advarer mot en økende talibanisering i disse områdene (PIPS 2009b, s. 11). Taliban i Punjab skal ha stått bak terrorangrep i Rawalpindi/Islamabad (BBC News South Asia 2009c; BBC News South Asia 2009d; Al Jazeera English 2009b; PIPS 2009b, s. 11). Det er også registrert talibanaksjoner i Tando Adam, Sanghar, Kashmore, Jacobabad og Shikarpur i provinsen Sindh (PIPS 2009b, s. 10)

Respons Pakistan: Taliban i Pakistan

Taliban er også tilstede i Quetta i Baluchistan. Ledelsen for afghanske Taliban antas å oppholde seg her, i tillegg har byen en stor afghansk diaspora/flyktningbefolkning. Taliban i Quetta har normalt hatt fokus på krigen i Afghanistan og operert annerledes enn Taliban i øvrige Pakistan. Quetta har i stor grad fungert som utgangspunkt for nye forsyninger av våpen og soldater inn i Afghanistan (Schmitt & Mazzetti 2009). For øvrig vises til Landinfo respons om "Shipah-e Sahaba og Lashkar-e Jhangvi, organisasjon, aktiviteter og utbredelse" (Landinfo 2009a).

Det er vanskelig å si noe sikkert om omfang og antall soldater i TTP. BBC News hevder at TTP kan bestå av så mange som 50 000 soldater under ulike talibanlederes kommando i områdene langs den afghanske grensen (BBC News South Asia 2009a). Men tallet er høyst usikkert grunnet alle de ulike gruppene, alliansene og interne konfliktene.

Myndighetenes kontroll og tilstedeværelse i Swat og NWFP forøvrig

Som følge av den militære offensiven mot Taliban ansees nå Swat-dalen for igjen å være under myndighetenes kontroll (diplomatisk kilde, e-post 12. oktober 2009). Den pakistanske hæren oppgis også å ha kontroll over de viktigste byer og veier i NWFP (Amnesty 2009). Taliban er imidlertid fortsatt tilstedet i Swat og nærliggende områder, og i stand til å gjennomføre angrep og terrorhandlinger.

Pak Institute for Peace Studies (PIPS) monitorerer sikkerhetssituasjonen i Pakistan. I siste månedsrapport for august 2009 er det NWFP, FATA og Baluchistan som topper statistikken for terrorangrep. 76 personer ble drept i NWFP og 74 personer drept i FATA i august måned 2009. Siden januar 2009 oppgis Taliban å ha mistet 707 soldater, mens de sivile tapene oppgis å være 204, i hovedsak som følge at kamper mellom den pakistanske hæren og Taliban (PIPS 2009a). Dette viser at konfliktnivået fortsatt er høyt mellom Taliban og den pakistanske hæren. Taliban er fortsatt tilstede i området og i stand til å yte motstand, selv om de er sterkt svekket i forhold til tiden før den militære offensiven.

Situasjonen er imidlertid i konstant endring. Hæren innledet et nytt storangrep mot Taliban i Sør-Waziristan oktober 2009. Kampene pågår fortsatt og hvem som har kontroll over hvilke områder i Sør-Waziristan er i skrivende stund ikke avklart. Hærens offensiv i Sør-Waziristan har også ført til at Taliban har gjennomført ytterligere terrorhandlinger (Islamabad og Peshawar) og trusler om terrorhandlinger i andre deler av Pakistan, primært de store byene. Det anbefales derfor å jevnlig sjekke kilder som Pak Institute for Peace Studies, The Long War Journal og South Asia Terrorist Portal for oppdaterte situasjonsrapporter.

Talibans evne til individrettet forfølgelse utenfor kjerneområdene

Det er dokumentert en rekke eksempler på individrettede angrep på motstandere internt i FATA og NWFP. I hovedsak er det angrep, trusler og drap på profilerte motstandere, ledere eller kjente myndighetsrepresentanter som er dokumentert (Al Jazeera English 2008; Al Jazeera English 2009a).

Kidnappinger for løsepenger forekommer også. I 2008 hevdes minst 79 personer kidnappet i Peshawar og tiliggende områder. Ofrene er i hovedsak profilerte personer, eksempelvis Afghanistans ambassadør i Pakistan, utlendinger, personer med sentrale stillinger i det offentlige eller slektninger av disse. Journalister, professorer etc., er også registrert kidnappet. Taliban hevdes å stå bak mange av disse kidnappingene for på den måten å finansiere sin

Respons Pakistan: Taliban i Pakistan

krigføring. Her må imidlertid nevnes at grensen mellom Taliban og rene kriminelle grupper ikke alltid er tydelig (PIPS 2009b, s. 7-8).

Den dokumentasjon Landinfo kjenner til om Taliban's aktivitet utenfor FATA/NWFP omtaler aksjoner rettet mot militære anlegg, offentlige bygg og internasjonale organisasjoner. I den grad Taliban forfølger enkeltpersoner er det nærliggende å anta at det i hovedsak dreier seg om profilerte motstandere. Landinfo er ikke kjent med kilder som omtaler direkte hvorvidt Taliban forfølger mindre profilerte motstandere utenfor FATA og NWFP. Vi viser for øvrig til Landinfos respons "Taliban – organisasjonsform, kommunikasjon og fare for sanksjoner", som blant annet omtaler denne problemstillingen i forhold til Taliban i Afghanistan. I responsen pekes det på at det ikke foreligger informasjon som tilsier at det er sannsynlig at Taliban sanksjonerer ovenfor ikke-profilerte personer i andre områder av Afghanistan enn de hvor disse personene evt. har hatt en konflikt med Taliban (eksempelvis ved å nekte å la seg verve) (Landinfo 2009b). Gitt at Taliban i Pakistan har en enda løsere struktur og en mindre tydelig sentralledelse enn Taliban i Afghanistan, kan det være grunn til å anta at dette er tilfellet også i Pakistan.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Al Jazeera English (2008, 25. juni). Abducted Pakistani elders 'killed'. *Al Jazeera English*. Tilgjengelig fra <http://english.aljazeera.net/news/asia/2008/06/200862561849863195.html#> [lastet ned 23. oktober 2009]
- Al Jazeera English (2009a, 20. oktober). Profile: The Pakistan Taliban. *Al Jazeera English*. Tilgjengelig fra <http://english.aljazeera.net/news/asia/2009/04/2009428174712413825> [lastet ned 23. oktober 2009]
- Al Jazeera English (2009b 13. oktober). Raid reveals Taliban's Punjab links. *Al Jazeera English*. Tilgjengelig fra <http://english.aljazeera.net/news/middleeast/2009/10/2009101343644984919.html> [lastet ned 23. oktober 2009]
- Al Jazeera English (2009c, 13. mai). Taliban Warns Pakistani politicians. *Al Jazeera English*. Tilgjengelig fra <http://english.aljazeera.net/news/asia/2009/05/200951361410165123.html> [lastet ned 23. oktober 2009]
- Amnesty (2009, 18. september). *Extrajudicial executions highlight insecurity in Pakistan's Swat Valley*. London: Amnesty. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/news-and-updates/news/extrajudicial-executions-highlight-insecurity-pakistan-swat-valley-20090918> [lastet ned 23. oktober 2009]

Respons **Pakistan: Taliban i Pakistan**

- BBC News South Asia (2009a, 22. juni). The Afghan-Pakistan militant nexus. *BBC News South Asia*. Tilgjengelig fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/7601748.stm [lastet ned 14. oktober 2009]
- BBC News South Asia (2009b, 22. august). Pakistan Taliban named new chief. *BBC News South Asia*. Tilgjengelig fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/8216553.stm [lastet ned 14. oktober 2009]
- BBC News South Asia (2009c, 12. oktober). Pakistan's 'new zone of militancy'. *BBC News South Asia*. Tilgjengelig fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/8296485.stm [lastet ned 14. oktober 2009]
- BBC News South Asia (2009d, 12. oktober). Taliban claim Pakistan army raid. *BBC News South Asia*. Tilgjengelig fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/8302114.stm [lastet ned 14. oktober 2009]
- International Crisis Group (ICG) (2009, 13 mars). *Pakistan: The Militant Jihadi Challenge*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra http://www.crisisgroup.org/library/documents/asia/south_asia/164_pakistan_the_militant_jihadi_challenge.pdf [lastet ned 13. oktober 2009]
- Landinfo (2009a). *Shipah-e Sahaba og Lashkar-e Jhangvi, organisasjon, aktiviteter og utbredelse*. Oslo: Landinfo.
 Rapporten vil bli publisert internt i Landdatabasen og på www.landinfo.no oktober/november 2009.
- Landinfo (2009b, 2.oktober). *Taliban: organisasjonsform, kommunikasjon og fare for sanksjoner*. Oslo: Landinfo.
 Rapporten er kun internt tilgjengelig i Landdatabasen under Afghanistan/Landinfo publikasjoner/respons.
- The Long War Journal (2009a, 9. februar). Al Qaeda's paramilitary 'Shadow Army'. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/archives/2009/02/al_qaedas_paramilita.php [lastet ned 13. oktober 2009]
- The Long War Journal (2009b, 10. oktober). Pakistani commandos break siege on Army headquarters. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/archives/2009/10/pakistani_commandos.php [lastet ned 23. oktober 2009]
- The Long War Journal (2009c, 24. april). Taliban presence, by district and tribal agency, in the Northwest Frontier Province and the Federally Administered Tribal Agencies, and in some districts in Punjab and Baluchistan. *The Long War Journal* Tilgjengelig fra <http://www.longwarjournal.org/maps/Pakistan/NWFP24APR09.jpg> [lastet ned 13. oktober 2009]
- Pak Institute for Peace Studies (PIPS) (2009a, 14. september). *Pakistan Security Report (August 2009)*. Islamabad: PIPS. Tilgjengelig fra http://san-pips.com/index.php?action=reports&id=psr_1 [lastet ned 15. oktober 2009]

Respons **Pakistan: Taliban i Pakistan**

- Pak Institute for Peace Studies (PIPS) (2009b, 19. januar). *Pakistan Security Report 2008*. Islamabad: PIPS. Tilgjengelig fra http://san-pips.com/index.php?action=ra&id=psr_list_1 [lastet ned 15. oktober 2009]
- Schmitt, Eric & Mazzetti, Mark (2009, 9. februar). Taliban Haven in Pakistani City Raises Fears. *The New York Times*. Tilgjengelig fra http://www.nytimes.com/2009/02/10/world/asia/10quetta.html?_r=1 [lastet ned 27. oktober 2009]
- U.S. Department of State (2009, 30. april). *Country Reports on Terrorism 2008, chapter 5: Terrorist Safe Havens*. Washington, DC: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/s/ct/rls/crt/2008/index.htm> [lastet ned 23. oktober 2009]
- Zaidi, Manza (2008, 30. september). A profile of Baitullah Meshud. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra <http://www.longwarjournal.org/multimedia/Baitullah-profile-Manzar-LWJ-09302008.pdf> [lastet ned 13. oktober 2009]

Muntlig kilde:

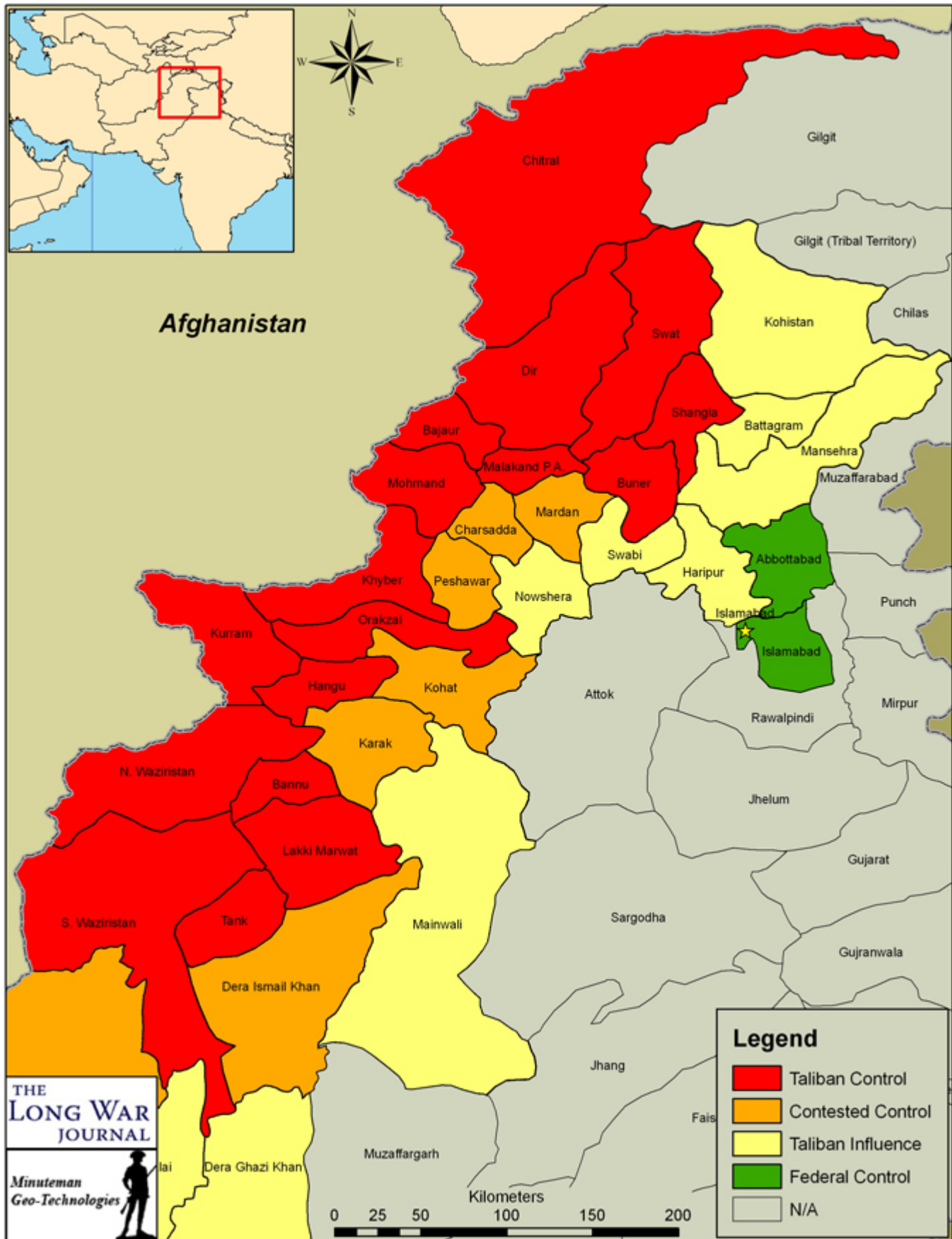
- Diplomatsk kilde. E-post 12. oktober 2009.

Vedlegg

- The Long War Journal (2009c, 24. april). Taliban presence, by district and tribal agency, in the Northwest Frontier Province and the Federally Administered Tribal Agencies, and in some districts in Punjab and Baluchistan. *The Long War Journal* Tilgjengelig fra <http://www.longwarjournal.org/maps/Pakistan/NWFP24APR09.jpg> [lastet ned 13. oktober 2009]

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Respons Pakistan: Taliban i Pakistan